

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v sredo 24. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Deželni zbor kranjski.

(Šestnajsta seja, dne 20. oktobra.)

(Konec.)

Poslanec Murnik za njim poroča o prošnji Alojzija Prašnikarja v Kamniku, da bi dežela prevzela še za 30.000 gld. glavinskih delnic za železnico iz Ljubljane v Kamnik, in omenja zaprek, ki se delajo zgradbi te železnice. Vlada bode imela od nje zaradi tovarne za smodnik največ koristi, ali vojno ministerstvo ni hotelo dovoliti nobene podpore. Tudi obravnave med družbo in vlado, da bi se naredil most čez Savo, ki bi služil železnici in navadnim vozovom in pešcem, kar bi bilo znižalo doneske vdeležencev, niso imele nobenega vspeha. Ako se ne dovoli še nekoliko podpore, bode še dolgo trajalo, predno se dela ta železnica. Zato končno predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Visoka vlada se nujno prosi zgradnjo lokalne železnice pospešiti ali s tem, da poveča donesek za prevzete glavinskih delnic dovoljen, ali z administrativnimi naredbami.

2. Kranjska dežela zagotavlja razven že v XV. seji deželnega zbora dne 16. januarja 1886 sklenenega doneska petdesetih tisočev goldinarjev za zgradnjo lokalne železnice od ljubljanske postaje cesarjevič Rudolfove železnice v Kamnik še donesek dvajsetih tisočev goldinarjev v notah v ono namero in pod onimi uveti, kateri so se določili v prej omenjeni seji deželnega zbora.“

Ta predloga obveljata brez ugovora.

Dalje poroča poslanec Murnik o železnici, ki jo hočejo delati iz Tržiča v Kranj in v imenu finančnega odseka priporoča naslednji predlog, ki obvelja brez ugovora:

„Deželni zbor izreče svojo pripravljenost, podpirati projektovano zgradbo lokalne železnice iz Tržiča do Kranja, oziroma prevzeti glavinskih delnic do najvišjega zneska 50.000 gld., ako bodo dognane vse še potrebne predpreiskave gledé doneskov interesentov, financiranja celega podjetja, primerne razdelitve glavinskih in prioritetnih delnic, dalje gledé pričakovanega prometa na tej prog. V tem smislu

naj preskrbi deželni odbor potrebne date ter jih predloži prihodnjemu deželnemu zboru in stavlja primerne nasvete.“

Poslanec Klun poroča potem o prošnji predstojništva zdravnišča v Bledu gledé brezobrestnega posojila za zidanje zdravniškega salona. Zdravišče bi stalo 30.000 gld., in sicer stavbeni prostor 10.000 gld., zidovje 15.000 gld., notranja naprava 5000 gld. Za Bled je cena stavbenega prostora (po 20 gld. kvadratni seženj) tako strašanska, da finančni odsek ni mogel priporočati, naj se za tako zidanje dovoljuje brezobrestno deželno posojilo, zlasti sedaj ne, ko bo morala dežela za svoje lastne stavbe jemati denar na posodo in od njega plačevati obresti. Prošnja se torej izroča deželnemu odboru, naj stopi v dogovor z merodajnimi osebami, zlasti z županstvom, da se bo videlo, je li sploh mogoče, da se bo zidalo zdravnišče.

Za njim poroča poslanec Detela o nižji gimnaziji v Kranji, omenja dosedanjih korakov za ohranitev te gimnazije in povdarja, da deželni zastop ne sme odjenjati od te zahteve. Konečno v imenu upravnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Visoki državni zbor se prosi, naj z ozirom na v državnem zboru stavljenem resolucijo g. poslanca Kluna c. kr. vladi priporoča daljni obstanek gimnazije v Kranji ter jo pozivlja, naj primerni znesek postavi v državni proračun za leto 1889.“

Prvi se oglasi poslanec Klun in odločno protestira zoper govorico, ki jo je nekdo zatrosil po svetu, da se naši deželni in državni poslanci le na videz potegujejo za kranjsko gimnazijo. Potem omenja slabih poročil, ki so vladi dohajala o tej gimnaziji, ki vsled tega velja za najslabejšo v Avstriji, in se ne čudi, da je bila odpravljena. Pač pa se čudi, da se v teh poročilih črniijo profesorji, stariši in sorodniki učencev, in hiše pa rodbine v Kranji, ki jih imajo na hrani in v stanovanji. Konečno priporoča prej omenjeni predlog. Govor objavimo v celoti po stenografičnemu zapisniku.

Poslanec Dežman odgovarja, da omenjene govorice ni povzročila njegova stranka, da pa Gorlenjci res raje silijo v Ljubljano kakor v Kranj.

Vladni zastopnik šolski nadzornik Smolej odgovarja poslancu Klunu, da deželna šolska oblast ni slabih poročil pošiljala ministerstvu o kranjski gimnaziji, da so po sporočilu ravnateljstva stanovanja v Kranji razven enega samega vsa dobra, da je kvalifikacija profesorjev dobra, da se je zlasti ravnateljstvo na vso moč trudilo za povzdigo te šole, da je disciplina dobra in tudi napredek učencev.

Poslanec Klun odgovarja, da deželni šolski oblasti ni očitil nobene krivde, marveč priznaval, da se je ona hvalevredno potegovala za obstanek gimnazije. Tudi tega ni trdil, da bi bili učenci slabi, in tudi on vé, da se iz enega slučaja ne more sklepati na vse; grajal je le to, da se taki prestopki ne obsojujejo tam, kjer bi se moralo to v prvi vrsti goditi. Gledé slabih poročil ne vé, kje da leže, ali jeden del, to je opazko zaradi slabih stanovanj, je gospod nadzornik sam pripoznal. Enako resnične so druge od njega omenjene opazke, kar se lahko prepriča, ako pregleda letna poročila, ki šolski oblasti vsako leto dohajajo od vseh srednjih šol. Menda se vsaj niso zgubila. Vladno sodbo o kranjski gimnaziji je slišal prav iz zanesljivih ust na Dunaji, toda diskrecija mu prepoveduje povedati, od koga.

Po končni besedi poročevalca Detele prej omenjeni predlog obvelja.

Poslanec Murnik potem predlaga, naj se zaradi kratkega časa v ponedeljek, ko bo zadnja seja, obravnavajo vse ostale točke, dasiravno jih morda poslanci še nimajo toliko časa v rokah, kakor zahteva pravilni red, peticije pa, ki bi še došle, naj se izročé deželnemu odboru v rešitev. Ta predlog obvelja in deželni glavar ob 3/4. uro sklene sejo.

Matica Slovenska.

LXXXI. odborova seja, v sredo dné 17. okt. 1888.

(Dalje.)

Na podlagi razpisa častnih daril v znesku 200, oziroma 100 gld. iz obresti Tomšič-Jurčičeve ustanove za literarne namene, dvema izvirnima povestima, došli ste odboru dve povesti, od katerih je dobila le jedna nižje darilo. Drugo povest je odbor vrnil pisatelju Povest z nagrado „Prihajač“ od Fr. Doli-

LISTEK.

Deklici umnejši nego starci.

(Ruski spisal Lev Tolstoj; poslovenil A. B.)

Bila je sveta zornica. Le na sanéh nehali so voziti se. Po dvoriščih ležal je sneg in po selu tekla voda. Na ulici mej dvema dvoroma natekla se je bila izpod gnoja luža. In k tej luži zbrali sta se bili deklici iz dveh dvorov, jedna mlajša, jedna starejša. Obe deklici sta materi v nov sarafan oblekli. Jedno v sijaji, drugo v žolt z okraski. Obe sta pokrili s krasnimi roboi. Po obedu šli sta deklici skupno k luži, pokazali druga drugej svojo lepo obleko ter se jeli igrati. In zahotelo se jima je pobrozdati v vodi. Stopila je mlajša v čevljičkih v lužo in starejša jej reče: „Ne hodi, Malaša, mati bodo hudi. Sezuj se, jaz se bom sezula.“ Deklici sta se sezuli, privzdignili malo obleko ter šli druga drugej naproti. Malaška gré do členkov in reče: „Akuljuška, globoko je, — bojim se.“ „Nič globokeje ne bo. Idi naravnost proti meni.“ Jeli sta si

približevati se. Akulka reče: „Ti, Malaška, pazi, ne škropi, le polahko.“ Jedva je izgovorila — plusnila je Malaška z nogo po vodi, — brizgnilo je premo na Akulkin sarafan. Oškropilo je sarafan, padlo na nos in oči. Akulka je opazila na sarafanu madeže, razsrdila se na Malaško, oštela jo, pa tekla za-njo, hotela jo je stepsti. Malaška se ustraši, vidi, da je škodo naredila, skoči iz luže in beži domov. Mimo je šla Akulkina mati, videla na hčerki sarafan oškropljen in srajco zamazano. „Ti grdoba, kje si se vsa zakotljala?“ „Malaška me je nalašč poškopila.“ Akulkina mati prime Malaško in jo udari po plečih. Malaška zakriči na vse grlo. Pritekla je Malaška na mati. „Čemu tolčeš mojo?“ jela je braniti sosedki. Beseda dá besedo, ženski se sporečeta. Pritekli so i možje, na ulici se je zbrala velika tolpa. Vsi kričé, nikdo drug drugega ne posluša. Oštevali so se, drug je drezal drugega. Po vsej priliki bi se bil vnel tepež, da ni pristopila starka, Akulkina babica. Stopila je v sredino mužikov in jela pogovarjati je. „Kaj imate, dragi moji? Je-li sedaj takov čas? Človek vas je lahko vesel. A vi ste takov greh začeli.“ Starke ne poslušajo, čuda, da je niso pre-

kucnili z nog. In starka bi jih ne bila pregovorila, da ni Akulke in Malaške. Ko sta se ženski prepirali, obrisala si je Akulka sarafanček, in šla znova na ulico k luži. Vzela je kamenček, ter začela v luži zemljo razgrebati, da bi spustila vodo na ulico. Ko je ona grebla, pride i Malaška in jej začne pomagati s trsko stružico delati. Ravno so se bili jeli mužiki pretepati, a deklici sta bili mej tem vodo napeljali na ulici na to mesto, ker je starka mužike pregovarjala. Deklici tekata jedna na jedni, druga na drugi strani vode. „Drži, Malaška drži“, kriči Akulka. Malaška hoče tudi to izreči, a ne more samega smeha. Deklici tekata in se smejata trski, kako pleše po vodi. In pritekli sta naravnost mej mužike. Zagleda ji starka ter reče mužikom: „Bojte se Boga. Vi, mužiki, hoteli ste se zbog deklic pretepati, a oni sta že davno vse pozabili — zopet se igrata skupaj, v ljubezni, pristrčno. Umnejši sta nego vi.“ Mužiki so pogledali na deklici in sramovali so se. A potem so se začeli smejati samim sebi ter se razšli po hišah.

„Ako ne bodete, kakor otroci, ne pojdete v carstvo božje.“

narja, izide letos v posebni knjigi kot III. zvezek „Zabavne knjižnice. Neizplačana nagrada 200 gold. odloči se izvirni povesti v obsegu 10 tiskovnih pol z obrokom do 1. oktobra 1889. l., da se tako poskrbi za primerno knjigo za l. 1890.

Knjige in računi za l. 1887. so bili pregledani dne 14. maja t. l.; pregledovalci našli so vse v redu. Oddaja blagajnice novemu blagajniku izvršila se je dne 1. maja t. l. Pri tej priliki in vrhu tega še 14. julija in 13. septembra bila je blagajnica skontirana ob navzočnosti ključarjev, ki so našli vse v redu.

Odbor odobri troške za potrebne temeljitejšje poprave (streha, strelodov, peči, kanal, lijak, itd.) v društveni hiši izza zadnje dōbe. Blagajniku izreče se pri tej priliki zahvala na vestnem in marljivem upravljanju.

Prememba pri hišnih strankah vzame se na znanje. — Koekejeva zadeva ima se po prijaznem posredovanju odbornika Šukljeja konečno vendar-le za društvo ugodno izvršiti. Prof. Majcigerju poslala se je primerna zahvala, ker je zadevo mariborske mestne hranilnice o svojem času tako točno opravil društvu na korist.

Odbor odobri postopanje gospodarskega odseka gledé izvrševanja kupnih pogojev pri hiši na Bregu štev. 8.

Nasvet književnega odseka gledé primerne praznovanja 40letnice Nj. veličanstva odbor v načelu soglasno pritrdi. Odbor meni, da društvo kot literarno-znanstveni zavod najprimerneje slavi omenjeni praznik, ako provzroči, da knjige patrijotičnega obsega iz društvene zaloge pridejo v širše omikane kroge, ki jih s pridom berō. V ta namen hoče Matica podariti slavnostnega „Spomenika“ in „Krsnikove avstro-ogerske zgodovine“ v znatnem številu šolam in učiteljskim knjižnicam po vsem Slovenskem. Predsedništvo s tajništvom in po potrebi oži odsek pooblasté se, da njegov sklep primerno izvrše.

Poročilo tajnikovo o društvenih letošnjih knjigah (obseg, oblika, natiskovanje, vezava in razposiljevanje), vzame se na znanje.

Tajnik obširneje poroča o delovanju agitacijskega odseka (načelnik dr. Požar), ki je imel dne 11. julija sejo, o njegovem namenu in o njegovih sklepih. Poročilo se odobrava.

Vsled poziva predsednikovega poroča tajnik natančneje o delovanju odseka za nabiranje krajepisnih imen, ki se je po inicijativi gg. dr. pl. Milkowicza in prof. Pleteršnika iz l. 1876 ponovil le pod pokroviteljstvom „Matice Slovenske“. Njegov namen je, skrbeti zato, da dobimo obširen, zelo potreben „Slovenski krajepisni slovar“ s popolnoma zanesljivimi imeni. Odsek obstoji iz 19 členov, ki so se meseca julija nekaterekrat shajali in razgovarjali. Da doseže svoj namen, objavil je odsek poseben poziv z vprašanji, kateri je razposlal na vse fare po Slovenskem. Iz odseka šlo je na ta način ali naravnost ali po poverjenikih in zaupnih možéh, krog 800 pozivov za nabiranje. Odsek daje nabirateljem, ako želé, vedno tudi pojasnila. Dobil je že krog 40 ugodnih odgovorov. Delo je na znanstveni podlagi dobro osnovano, želeli bi mu bilo svoje dni tudi prav ugodnega konca.

Novi poverjeniki so postali: dekan Incko za Podkloster; dekan Kajdiž za Moravče; odvetnik dr. Leščnik za Št. Lenart; vsled smrti ali pa odpovedi so na novo izpraznjena poverjenišтва: Idrija, Kostanjevica, Zagorje. Vodice so se spojile deloma s Kamnikom, deloma z okolico ljubljansko. Še vedno so brez poverjenika: Pliberk, Cirkno in Reka.

Matici je došla po vredništvu „Naše Sloge“ vest, da je podedovala po pokojnem Žvabu samó zbrane rokopise iz njegove knjižnice.

Nekatera društva zahvaljujejo se za podarjene založne knjige; drugim, ki zanje prosijo, imajo se podariti.

Knjižnica se je od zadnje seje pomnožila za 96 knjig, zvezkov in časopisov; 22 po darilih, 74 po zamenji; 41 ruskih, 20 slovenskih, 15 čeških, 13 hrvatskih, 3 srbske, 2 bolgarski in 2 nemški. Darovalcem se je predsedništvo o svojem času primerno zahvalilo.

Za letošnje leto plačalo je doslej 1287 letnikov; prirastek udov utegne iznašati krog 100. V prvi polovici novembra izidejo knjige. Dobi jih le, kdor jih je plačal.

Od zadnje seje pristopilo je društvu na novo 144 členov, in sicer: 2 ustanovnika (1 izmed letnikov) in 142 letnikov. Zanimanje za Matico je tedaj vedno večje. (Imenik novih udov sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Notranje dežele.

Cesar se bo menda vendar dal kronati s *krono sv. Vavtava* ter bo s tem formalno priznal češko državno pravo. „Extrapost“ piše: „Urad najvišjega dvornega mojstra je dobil nalog, naj poišče in poižve iz dvornega arhiva, kakov obred je bil pri zadnjem češkem kronanju.“

Mej predmeti, koje bo *državni zbor* rešil v drugem čitanju prihoduje dni, so postava o ustnem sumarnem postopanju, tarif za odvetnike, postava o židih in zakon o kmetiskem dednem nasledstvu.

Nedavno smo omenjali vest, da bo nuncij *Galimberti* zapustil svojo službo na Dunaji, ter ob enem izrazili svoje prepričanje o neistinitosti te trditve. Kakor javljajo vatikanski listi, nikakor ni omajano stališče Galimbertijevo, pač pa se bodo v kratkem z nova pričele obravnave mej Vatikanom in Rusijo, za koje je pooblastil sv. Oče ravno msgr. Galimbertija.

Dne 19. t. m. je pretrgal deželni maršal grof Tarnovski zasedanje *gališkega deželnega zbora*; zaključne besede govoril je pri tej priliki prvipot v poljščini in ruščini, kar je napravilo na gališke Ruse jako dober in pomirljiv vtis.

Ogerska vlada je v zadnjem trenutku naznanila svoje načelne ugovore zoper *ново orožno predlogo*, koja se vsled tega za sedaj še ne bo predložila državnima zboroma.

Vnanje države.

Srbski kralj je izprevidel, da se je preveč odtujil vsem strankam v deželi. Zaradi tega je poklical k sebi ter predvčerašnjim sprejel več odličnih naprednjakov, kojim je zagotovil svojo „nemahljivo“ naklonjenost, akoravno je padel v nemilost Garašanin.

Bolgarski vladni krogi trdijo, da bo vlada zaprla promet na železniški progi Caribrod-Sarembej, ako baron Hirsch ne bo znižal tarifov ter izpolnil svojih ustno prevzetih doznostij gledé te železnice.

„Kreutztg.“ je izvedla iz Peterburga, da bo *ruski* car prišel v Berolin sredi meseca novembra. Car se bo najprvo vdeležil vladne petindvajsetletnice danskega kralja, potem pa bo obiskal nemški dvor.

„Münchener Neueste Nachrichten“ so dobile še le sedaj brzovjavo iz Rima, da je *nemški* cesar Viljem ukazal položiti za l. 1870 padle *italijanske* vojake lavorjev venec na razstreljeno zidovje pri „porta pia“. Čudno, da se dogodek tolikega pomena za italijansko vlado izvé še-le sedaj, ko so časnikarji celo poročali o razgovoru, ki se je vršil mej sv. Očetom in Viljemom pri zaprtih vratih. Celo dunajska židinja „N. F. P.“ dvoji o resničnosti te vesti, ki nas dobro poučuje, koliko naj verjamemo poročilom italijanskega ali nemškega vira o Viljemovem obisku v Rimu.

Predvčerašnjim je *francoska* zbornica brez debate potrdila izvolitev Boulangerjevo v departementu Somme-u. Desničar Dagnaud in republikanec Jouvencel in Amagat so pri proračunski razpravi ostro grajali finančno politiko sedanje vlade. — Isti dan je ministerski svet sprejel postavni načrt ministra Peytrala o dohodnini, ki se bo pobirala od dohodkov 2000—6000 frankov deloma, popolnoma pa od takih nad 6000 frankov z enim odstotkom za dohodke in pol odstotkom za dobiček dela. „Temps“ in „Journal des Débats“ pobijata ta načrt, ker so dohodki že itak dosti obremenjeni z raznimi drugimi davščinami. — „Temps“ konstatuje, da se v slučaju, ko bi se sešel kongres zaradi ustavne revizije, lahko združijo desničarji z radikali, da glasujejo za sklicanje izvanrednega ustavodelnega narodnega zbora; vlada bi bila trikrat slepa, ko bi si nakopala to nevarnost.

Angleška sodna komisija za preiskavo zatožb lista „Times“ zoper Parnella in ostale irske narodne poslance je pričela svoje delovanje predvčerašnjim v Londonu; občinstvo se živahno vdeležuje obravnav.

Kakor kažejo sedaj razmere v *Rumuniji*, zmagali bodo pri prihodnjih volitvah v zbornico konservativci. Tudi v tem slučaju bo odstopilo junimistično ministerstvo ter napravilo prostor kabinetu Laskar Catargi.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 15. oktobra.*) Češki deželni zbor je zaključil dne 11. t. m. prvo svojo polovico letošnjega zasedanja, potem je bil pa odložen do januarija. Dasi je bilo samo 16 sej in so mnogo časa zahtevale formalnosti, mora se vendar priznavati, da je zbor njemu odmerjeno kratko dōbo dobro porabil in mnogo izvršil. Osebito vso hvalo zaslužijo odseki, koji so neprestano delovali.

Velike važnosti je tudi v prvi vrsti, da se je takrat dovršil v čas letni proračun. Z zadovoljnostjo bodo gotovo pozdravili stanovniki pokrajin, prizadetih po letošnjih uimah, da je zbor takó hitro skrbel za

*) Zaradi pomanjkanja prostora zaostalo. Op. vred.

pomoč, in da so se dostatne podpore dovolile na zgradbo in popravo cest, zajedno pa tudi vladno pozival, da izdatno pomore poškodovanim stanovnikom.

Z vredbo plač katehetom na ljudskih šolah odpravljena ja davna krivda, in gledé narodnega šolstva ukrenilo se je marsikaj važnega in koristnega. Sijajen in za narod češki toli pomenljiv je sklep o založenju češke akademije znanostij, s kojim je dež. zbor pokazal, da se zaveda dolžnosti gledé kulturnih potreb naroda češkega.

Iz tega kratkega poročila je jasno, da to deželnozborsko zasedanje, koje je poslednje v sedanji šestletni dōbi, ni bilo neplodno, temveč, da se je izvršilo primeroma več, nego ves čas, ko so Nemci imeli večino. Češka večina je v neprisotnosti Nemcev vselej poudarjala sporazumljenje in dokazala miroljubnost ne samo z besedami, temveč dejanjsko, in sicer z znatnimi podporami za nemške namene.

S pomilovanjem moram pa opomenoti, da so naši domači „neodvisni“ poslanci (Grégrova stranka) trudili se na vse kriplje, da se v dež. zboru ni tožilo komu po neprisotnem Knotzu in njegovih pristaiših. Pri proračunski debati in celó pri razpravi o češki akademiji vedli so se naši „mladi“ tako razposajeno in breztačno, da so prekašali v tem še celó nemške nacijonalce. Delovanje te stranke v tem deželnozborskem zasedanju, v kojem so le podirali, je pristna podoba njihovega delovanja, in narod češki ima iz tega svarilen vzgled. V zbornici je tem gospodom v obraz povedal velezaslužni rodoljub dr. Zatka, kar jim gré; besede njegove so pa našle tudi odmev pri vseh poslancih. Zasedanje to bilo je pa z ozirom na žalostni razpor v narodu češkem poučno in bode imelo gotovo dobre posledice.

S pomnoženjem kabineta, grofom Schönbornom in vrnitvijo barona Pražaka njegovemu prvotnemu poklicu so Čehi popolnem zadovoljni. Ta prememba je dokaz, da trdno stoji grof Taaffe in njegov vladni sistem. Tukajšnji krogi se nadejajo, da bode obnovljeno in pomnoženo ministerstvo zdaj postopalo odločneje in da konečno izvrši popolnoma program iz l. 1879.. ki osigura ravnopravnost vsem narodom avstrijskim, priznava njih samobitnost in potrebe samouprave in narodno gospodarsko preosnovo v obrambo dela in malega obrtništva naproti pokončujoči poplavi kapitala.

Te dni se je završilo vpisavanje na češko vseučilišče, in sicer se je vpisalo v pravniško fakulteto 997 poslušalcev; v zdravniško fakulteto 1092, v modroslovsko 272; vpisalo se je torej vkupe na češki univerzi 2361 dijakov. — Na nemški univerzi je vpisanih vkupe 1412 dijakov; bogoslovna fakulteta bode brojila 217 rednih in 1 izrednega poslušalca.

Izpod Gore, 16. oktobra. (Raznoterosti.) Pri nas bila je letos precej dobra letina. Pšenice in rži se je pridelalo nekoliko manj od drugih let, pa žito je lepo. Otavo so ljudje v prav lepem vremenu spravili. Fižola je bilo veliko in lepega, cena mu je 8 gld. meterski stot ter se prav lahko proda, kar ljudem prav dobro ugaja, ker za jabolka ni skoraj denarja dobiti. Jabolka je silno veliko, pa nimajo cene. V Ljubljani so menda stari mernik od 40 do 50 kr. najlepša jabolka, na deželi se dobé tudi od 20 do 30 kr. mernik. Ker za jabolka ni kupca, zato so jih ljudje veliko posušili, pa tudi mnogo mošta naredili, kateremu cena je 20 gld. polovnjak. Turšica zgodnja se je prav dobro obnesla, pozna ali mala turšica (tako jo pri nas imenujejo) je pa prav slabo obrodila in še zdaj ni zrela. Ajdo zdaj še tudi žanjejo, in je precej polna; tú sejejo domačo in japonsko, priporočal sem ljudem že večkrat koroško ajdo, katera je rada polna in zgodaj dozori, tako, da je večjidel do sv. Mihela že zrela. Koroška ajda je torej zategadelj dobra, ker je zgodaj zrela in je slana skoraj ne vzame ter njiva kmalu postane prazna za jesensko setev pšenice ali rži.

Kar zadeva vinsko letino, smo na Gorenjskem radovedni, kakošno bo novo vino in kakošno ceno bo imelo. Soditi po vremenu meseca avgusta in septembra bi imelo dobro in močno biti. Saj je imel mesec avgust 26 lepih in vročih dni, le 5 pa deževnih, meseca septembra pa je bilo 23 solčnih, 5 deževnih in le dva dneva sta bila meglena. Zlasti šmarnični duevi so bili silno lepi in vroči, torej smemo dobre kapljice pričakovati. Ako bi kateri dopisnik z Dolenjskega popisal letošnjo vinsko letino ter tudi ceno novemu in staremu vinu naznanil, bi nam Gorenjcem prav močno ustregel.

Posestnike vinogradov močno milujemo, ker se filoksera tako zelo širi. To se godi posebno na Bi-

željskem. Priporočevalo se je, da kdor je imel dobre oči, je videl filoksero na grozdnem perju s prostim očesom. V nekaterih krajih sadé ameriške trte, v drugih pa krompir in jabolka.

Kakor se kaže, bode v Ljubljani gostaščina še enkrat večja, kakor je bila doslej, stanovanja se bodo močno podražila. To bodo zlasti občutili stariši dijakov, za katere jetreba navadno plačevati 24—28 gl. gostaščine, katera se bode skoraj gotovo do 40 gl. povišala. Pred 20 leti znašala je gostaščina 16 gl. za dijaka.

Deželna sadna razstava.

III.

Na zadnji sadni razstavi dokazala je kranjska dežela, da je zelo napredovala gledé na posušeno sadje in iz sadja napravljeno žganje. Sadju bilo je posušeno brez dima po ameriškem zistemu ali na solnci.

Dr. Ig. Namorš razstavil je lepe češplje in prunele brez dima, grofica Barbo-Waxenstein izbornu posušeno sadje, kmet. podružnica v Boštanji, graščak J. Urbančič, itd. Jako lepo osladkorjeno in ukuhanu so razstavili, kakor smo že omenili, Tschinkel, Kirbisch, Voltman in knezoškofijska kuhinja.

Rogato so bila zastopana žgana vina kot brinjevec, slivovec in tropinjevec. Razstavili so: Gospa Josipina Hočevnar s Krškega (izvrsten tropinjevec), G. Del Cott (slivovec in brinjevec), vit. Langer iz Bršlina (slivovec), Fr. Golob (brinjevec in slivovec), graščak Julij Staré (slivovec in brinjevec), administrator Ivan Šašel (izvrsten tropovec in likér iz kutin); posebno vrsto je razstavil Fr. Kotnik z Vrda pri Vrhniki, tako zvano „Kosmuljevo vino“, kmet. šola v Grmu jako dober slivovec, Kavčič tropinjevec, Uršič brinjevec, Erjavec vrlo dober orehovec i. t. d.

Tako so razstavljali žganja pokazali, da kranjska dežela izdeluje mnogo dobrega in zdravega žganja za domačo porabo. Želimo, da bi jih manjši posestniki in sploh prebivalstvo posnemali ter dali slovó „brlavki“, z vodo mešanemu špiritu in enakim brozgam, ki duševno in telesno uničujejo naš narod. Pri tej priliki pa polagamo gorko na srce, naj bi tudi prodajalci žganja ne gledali toliko na dobiček, ki ga jim donajajo „šnopsarji“ za strupeno pijačo. Žal, da se ravno prodajalci najbolj oglašajo, da bi deželni zbor oprostil žganje vse deželne naklade. Z zadoščenjem na tem mestu povdarjamo, da poslanci niso ustregli njih želji.

Na vrtu streljšča je c. kr. kmetijska družba razstavila lepa drevesca z vrta na Poljanah. Lepa drevesca sta tudi razstavila Franc Jarc iz Medvod in baron Gagern iz Mokric.

Poljedelske stroje in orodje so razstavili tukajšnji trgovci Druškovič, Detter in Terček.

Dnevne novice.

(Naučno ministerstvo) je v dogovoru s trgovskim ministerstvom imenovalo kot zaupne može ali veščake za obrtne šole na Kranjskem naslednje gg.: dr. J. Mrhal-a, voditelja c. kr. zgornje realke, ces. svetnika Murnika in tovarnarja Al. Samasso.

(Iz Celovca) se nam poroča: Celovška podružnica sv. Cirila in Metoda praznovala bo dne 14. novembra spomin 40letnega vladanja presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Nadejamo se, da bo veselica izborna; vabimo torej vse rodoljube, ki morejo od doma, da nas gotovo počastijo isti dan. Veselica bo zvečer v prostorih hiše katol. rokodelskih pomočnikov. — Isti dan popoldne ob 4. uri se bo razkril Einspielerjev spomenik na pokopališču pri sv. Rupertu. Hvaležnost do toliko zaslužnega moža bo gotovo privabila mnogo rodoljubov z dežele in sosednih nam slovenskih pokrajin. Spomenik je jako lepo in ukusno delo ljubljanskega kamnoseka Srečka Tomana in dela mojstru vso čast. Na svidenje torej dne 14. novembra! Delavni dan, to je sredo, se je zato izbrala, da se more ustreči večstranski želji duhovščine, ki se namerava slavnosti v obilnem številu vdeležiti, a je ob nedeljah bolj na dom navezana. Nadejamo se tudi od drugih rodoljubov obilne vdeležbe.

(Oznanilo in vabilo.) Dne 14. novembra t. l. priredi podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico v dvorani družbe katoliških rokodelskih pomočnikov slavnost v proslavo 40letnega vladanja Nj. velečastva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Vspored, kateri se bode natančneje pravčasno naznanil po listih in vabilih, obsegal bode: a)

Slavnostni govor. b) Deklamacije. c) Petje. d) Komični prizori itd. — Po vspredu prosta zabava, govori in napitnice. Začetek slavnosti je ob 7. uri zvečer. — Ravno ta dan (v sredo 14. novembra) popoldne ob 4. uri razkrije slovesno tudi družba sv. Mohora na št. rupertske pokopališču spomenik pokojnemu msgr. Andreju Einspielerju združeno s cerkveno slavnostjo po naslednjem vspredu: 1. V št. rupertske cerkvi: Bilje: Officium defunctorum. I. Noct. et Laudes. 2. Na grobu: a) „Libera.“ b) Pesem žalostinka. c) Govor. d) Odkritje spomenika. e) Nagrobna pesem. — Vse slovenske rodoljube opozorujemo že danes na te važne slavnosti ter jih vabimo in prosimo, da se jih iz vseh krajev širne naše slovenske domovine izvolijo vdeležiti v mnogobrojnem številu.

Združeni slavnostni odbor „Ciril-Metodove podružnice“ in „Družbe sv. Mohora.“ (Na graškem vseučilišču) bil je te dni doktorjem prava promoviran g. Adolf Rožane iz Šoštanja, doktorjem zdravilstva gosp. Karol Friedrich s Krškega.

(Finančno ministerstvo) je določilo, da se mora pri carinah, ako se plačujejo v srebru, doplačati 20 $\frac{1}{2}$ odstotka.

(Štajerska hranilnica.) Odbor štajerske hranilnice je sklenil, da bo z dnem 1. novembra zvišal obresti na 4% od svot do 5000 gl.; od večjih svot ostane dosedanje merilo 3 $\frac{1}{2}$ odstotka.

(Pri tekmovalni dirki) biciklistov v Kranji dne 14. t. m. dobil je prvo darilo g. Fr. Sajovic, drugo darilo g. J. Majdič, tretje darilo g. J. Zalokar. Pri dirki ljubljanskih gostov dobil je prvo darilo gosp. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, drugo darilo g. J. Medved, na nizkem kolesu vozil je najbolje g. Fr. Petrič, drugi je bil g. Urban Zupanec.

(Umrl) je v Gradci v bolnišnici usmiljenih bratov umirovljeni deželni knjigovodja Martin Ivanetič.

(Posnemanja vredno.) V Celji umrla je v nedeljo, 21. t. m., gospodičina Neža Ranner po dolgi, hudi bolezi, previdena s sv. zakramenti. Pred 10 leti je od svoje prijateljice in sorodnice gđe. Josipine Geigerjeve veliko premoženje podedovala. Ravnala je z dedščino prav varčno in modro. Ko je nevarno zbolela, napravila je oporoko, ki zasluzi, da jo širji svet izve. Večji del njene zapuščine dobi M. B. posvečena, takozvana „nemška“ cerkev, ki je bila do leta 1798. č. oo. minoritov samostanska cerkev. V onem letu pa je s samostanom in blizu z vsem mestom vred pogorela. Č. oo. minoriti je niso mogli več postaviti, ker l. 1808. bil je njihov samostan tu zatrt. L. 1810. izprosilo si je celjsko mesto to cerkev od cesarja Franca, da se v njej opravlja božja služba za Nemce. L. 1858. položili so pokojni knezoškof Slomšek vogelni kamen za nov zvonik k tej cerkvi, ki pa se ni dozidal, dokler že omenjena gospodičina Geiger ni tretjine svoje zapuščine tej cerkvi odločila. Sedaj, ko je gđe. Ranner tudi še ta vzgled posnemala, utegne se cerkev popolnoma dozidati. Dobrodelnih družb pa pokojna gđe. Ranner tudi ni pozabila. N. v m. p.!

(Samoumor.) Gozdni čuvaj J. Zupanec našel je v nedeljo dopoldne v gozdu na Rožniku okoli 30 let starega, slabo oblečenega človeka, obešenega na smereki.

(Dunajske obrtne razstave) odbor izdal je obširno delo „Entwicklung von Industrie und Gewerbe in Oesterreich von 1848 bis 1888“ v proslavo cesarjeve 40letnice. Knjigo je založil R. Lechner na Dunaji in stoji 2 gl.

(Corrigendum.) V 243. številki omenili smo, da je razstavil na sadni razstavi lepo zbirko sadja g. Fr. Suhadolnik, učitelj v Borovnici. Na željo popravimo, da imenovani gospod ni učitelj, temveč posestnik.

(25.000 gl.) je glavni dobiček loterije jubilejne razstave. Kakor izvemo, bodo srečke v kratkem razprodane. Čitatelje opozarjamo, da bo srečkanje že dne 31. oktobra.

Telegrami.

Dunaj, 23. oktobra. Uradni list objavlja, da je imenovan poslanik na bavarskem dvoru grof Franc Deym veleposlanikom na velikobritanskem dvoru.

Dunaj, 24. oktobra. Zbornica poslancev: Finančni minister predloži proračun za l. 1889. Skupna potreščina iznaša 538,345.786 gl. skupna zaklada 538,515.245 gl., tedaj se

kaže prebitok 169.459 gl. Proračun je od lanskega leta ugodnejši za 21,544.819 gl. Finančni minister opiše finančni položaj; skupna potreščina je manjša za 253.841 gl., skupni državni dohodki pa so za 21,798.660 gl. višji, kakor v proračunu za leto 1888. Čisti dohodek iz davka od žganja je višji za 19,179.800 gl., iz davka od sladkorja za 2,957.500 gl., od duhana za 2,667.500 gl.; temu nasproti pa se je pomnožila potreščina pri vojni in mornarici za 2,890.694 gl. in pri domobranstvu za 2,567.400 gl. V prvih devetih mesecih 1888 so neposredni davki proti prejšnjemu letu donesli več za 910.000 gl., posredni davki za 769.135 gl.

Varaždin, 23. oktobra. Grof Zmagoslav Orsić je bil obsojen zaradi motenja javnega miru na šestmesečen poostren zapor.

Belgrad, 24. oktobra. Uradni list objavlja listino metropolitovo, s kojo se proglašja zakon srbskega kralja z Natalijo ločenim.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	744.1	—0.6	sl. svzh.	oblačno	
23. 2. u. pop.	743.2	7.0	sl. szap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	742.7	1.0			

Srednja temperatura 2.5° C., za 7.5° pod normalno.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

24. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta „	110 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta „	98 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke „	870 „ — „
Kreditne akcije „	311 „ 70 „
London „	121 „ 60 „
Francoški napoleond. „	9 „ 64 $\frac{1}{2}$ „
Cesarski cekini „	5 „ 78 „
Nemške marke „	59 „ 60 „

Umrl so:

21. oktobra. Friderik Boskovic, čevljarjev sin, 15 mes., Gospodeke ulice št. 14, katar v črevih. — Karol Radio, pri-siljenec, 47 let, Poljanski nasip št. 50, pneumonia.

V bolnišnici:

17. oktobra. Jovana Kramaršič, postreščkova žena, 45 let, jetika.

18. oktobra. Terezija Gorjup, gostija, 67 let, oedema pulm. — Marija Kozlevčar, kajzarjeva žena, 55 let, emphysema pulm.

Tujci.

21. oktobra.

Pri **Matiću**: Rubacher iz Gradca. — Engel, trgovec, z Dunaja. — Faber, trgovec, z Dunaja. — Skodler, trgovec, z Dunaja.

Pri **Sionu**: Gaischeg, zasebnik, iz Gradca. — Burki, trgovec, iz Švice. — Hilf, potovalec, z Dunaja. — Gusel, nad-častnik, iz Prage.

Dražba

cerkvenega vina v Št. Petru pri Mariboru.

Dne 30. oktobra se bo proti gotovini prodalo v Št. Petru okoli 35 star-tinov letošnjega sladkega vina v sodih z železnimi obroči. Na prodaj so tudi še dobra namizna vina.

Marko Glaser,

(1) častni kanonik.

Holubov najnovejši potovalni proizvod:

Od Kapstadta

v ozemlje

Mašukulumbow.

Potovanje po južni Afriki v letih 1883 do 1887.

Spisal Dr. Emil Holub.

Knjiga izšla bode v 35. snopiščih po 30 kr. Prvi snopišč in prefekt so vže na razpolago.

Dalje je izšlo:

(1)

„Bog ohrani“

v desetih, raznobarvenih slikah najspretnjših umetnikov. Naj-lepši spomin na štiridesetletnico vladanja Nj. Veličanstva pre-svet. cesarja. Cena 80 kr., po pošti 95 kr.

J. GIONTINI v Ljubljani.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)
priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld.
50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po
10 gld., klmnate modroce po 20 gld., vozičke za
otroke, okvire za svete in posvetne podobe
po mogoče nizke ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.
Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Za drobno prodajo

mojih izdelkov, kot:

voščenih sveč, voščenelega blaga

in mila (žajfe)

otvoril sem na Stolnem trgu št. 22

zalogo,

katero s tem prijaznemu obisku priporočam p. n. ob-
činstvu. (2)

Pavel Seemann.
Ljubljana.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve
v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

no pozamenterijo, to je s čopli in dolgimi franžami iz
blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in
solidno narejene

Anton Obreza,
tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa
v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem
najceneje. — Modroce na peresih (Federmadrazten) 10 gl.
in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne
preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na za-
htevanje.

(glej podobo), naj
bolj praktično,
elegančno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
veno orodje, pre-
oblečene z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da
sem prevzel ter z današnjim dnem odprl

kovačijo

na Marije Terezije cesti št. 6,
v Tönniesovi hiši,

katero je do sedaj oskrboval gosp. Ignacij
Praprotnik.

Priporočam se slavnemu občinstvu za
obilna naročila vseh v kovaški obrt spada-
jočih del, kot: podkovanja konj, okovanja
voz itd., ter obetam, da bodem delal vsikdar
po naročilu ter vsakemu hitro, vestno, po-
šteno in po nizki ceni postregel.

Dobiti bodo v moji zalogi s časom tudi
popolno izdelani vozovi.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1888.

Franc Šiška,
kovaški mojster.

(2)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

F. P. VIDIC & Co.

priporočata p. t. občinstvu za salone, kavarne,
gostilne, privatna stanovanja itd. lepe

lončene peči

po jako nizki ceni ter iz najboljšega blaga
izdelane. (19)

Zaloga v slonovih ulicah

šte. 9.

Prostovoljna dražba!

Dne 5. novembra t. l. prodajal se bode parceloma tudi pod nastavljen ceno po sodnijskem potu v
Količevem iz zapuščine Jakoba Kočevarja ml. v Količevem št. 22 pri Kamniku, z izvrstno vodno silo,
tudi v druge industrijske namene pripraven, hiša in poslopja z „fundus instructus“ om vred, po klicani
ceni 11.599 gl. 15 kr., dalje njive, travniki in gozdi. — Ara (vadium) 10% nastavljene cene. — Tretjina
kupnine plačati je v 14 dneh, ostalo v dveh mesecih. — Nadaljni pogoji poizvedo se pri okrajni sod-
nji na Brdu. Dne 7. novembra bode dražba premlenih rečij. (1)

Pobotnice za izžrebane srečke kranjskih zemljiščno-odveznih obligacij

dobiti so v Katoliški
Bukvarni v Ljubljani
komad po jeden
krajear.

Žrebanje prihodnjo sredo!

Srečke obrtne razstave,
prirejene v proslavo cesarske svečanosti, samó 50 kr.

Glavni dobiček 25.000 gl.

Srečke dobivajo se v Ljubljani pri

J. C. MAYER-JU.

(17)